

Załącznik nr I – Szczegółowe warunki realizacji przedsięwzięć dla Działania 09.05

Spis treści

Rozdział I	2
Typy projektu dla konkurencyjnego sposobu wyboru projektów	2
Rozdział II	2
Zasady dotyczące wsparcia w zakresie wszystkich typów projektów	2
Rozdział III	3
Typ projektu nr 1 – Kompleksowe wsparcie na rzecz prawidłowego funkcjonowania rodziny	3
Podrozdział III.1 Asystent rodziny	4
Podrozdział III.2 Rodzina wspierająca	5
Podrozdział III.3 Interwencja kryzysowa	6
Rozdział IV	8
Typ projektu nr 2 – Wspieranie tworzenia nowych miejsc opieki i wychowania w nowo tworzonych placówkach wsparcia dziennego lub wsparcie działalności istniejących placówek wsparcia dziennego	8
Rozdział V	9
Typ projektu nr 6 – Podniesienie kwalifikacji i kompetencji osób działających na rzecz wspierania rodziny, w tym asystentów rodziny na potrzeby świadczenia usługi w społeczności lokalnej (m.in.: działania podnoszące kwalifikacje i kompetencje w zakresie zapobiegania wszelkiego rodzaju dyskryminacji) - realizowane wyłącznie jako element kompleksowego projektu	9

Rozdział I

Typy projektu dla konkurencyjnego sposobu wyboru projektów

Wsparciem w ramach naboru mogą zostać objęte poniższe typy projektów:

- 1) Typ projektu nr 1: Kompleksowe wsparcie na rzecz prawidłowego funkcjonowania rodziny, obejmujące m.in:
  - a) działania asystenta rodziny,
  - b) poradnictwo dla rodzin,
  - c) powoływanie rodzin wspierających,
  - d) przeciwdziałanie przemocy, w tym wsparcie rodziny w ramach interwencji kryzysowej;
- 2) Typ projektu nr 2: Wspieranie tworzenia nowych miejsc opieki i wychowania w nowo tworzonych placówkach wsparcia dziennego lub wsparcie działalności istniejących placówek wsparcia dziennego;
- 3) Typ projektu nr 6: Podniesienie kwalifikacji i kompetencji osób działających na rzecz wspierania rodziny, w tym asystentów rodziny na potrzeby świadczenia usługi w społeczności lokalnej (m.in.: działania podnoszące kwalifikacje i kompetencje w zakresie zapobiegania wszelkiego rodzaju dyskryminacji) - realizowane wyłącznie jako element kompleksowego projektu.

Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji planowane w ramach projektu musi być ściśle powiązane z działaniami zakładanymi w typie projektu nr 1 i/lub 2, tzn. typ projektu nr 6 nie może być realizowany samodzielnie.

Rozdział II

Zasady dotyczące wsparcia w zakresie wszystkich typów projektów

1. Wsparcie dla rodziny odbywa się zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Beneficjent zapewnia, że wsparcie dla rodziny odbywa się zgodnie z ww. ustawą a także w szczególności z Regionalnym Planem Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2023-2025¹, stanowiącym załącznik do uchwały Nr 6992/23 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 26 kwietnia 2023 r. oraz Wytycznymi dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021-2027.

---

¹ <https://www.swietokrzyskie.pro/regionalny-plan-rozwoju-uslug-spolecznych-i-deinstytucjonalizacji-dla-wojewodztwa-swietokrzyskiego/>

2. Beneficjent nie może finansować z EFS+ świadczeń wypłacanych na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Świadczenia te mogą stanowić wkład własny do projektu.
3. W projektach realizowanych w Działaniu 09.05 możliwe jest finansowanie usług zdrowotnych w zakresie działań o charakterze diagnostycznym lub profilaktycznym, zaś finansowanie leczenia jest możliwe wyłącznie w ramach opieki długoterminowej, jako uzupełnienie działań wspierających rodzinę.
4. W projektach realizowanych w Działaniu 09.05 nie ma możliwości wspierania pracowników socjalnych. Dla wyżej wymienionej grupy zaplanowano wsparcie w Programie Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS).
5. Praca z rodziną realizowana jest w szczególności w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, terapii i mediacji, usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych (w tym opieka wytchnieniowa²) i specjalistycznych, pomocy prawnej szczególnie w zakresie prawa rodzinnego; organizowania spotkań dla rodzin mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych „grupami wsparcia” lub „grupami samopomocowymi”.
6. Pomocą w prawidłowym wypełnianiu funkcji rodzicielskich służą asystenci rodziny, rodziny wspierające oraz placówki wsparcia dziennego (zgodnie z typem projektu nr 2).

Rozdział III

Typ projektu nr 1 – Kompleksowe wsparcie na rzecz prawidłowego funkcjonowania rodziny

1. Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w sprawowaniu opieki nad dziećmi i ich wychowaniu to system zaplanowanych działań, które mają pomóc przywrócić takim rodzinom zdolności do pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
2. Działania, o których mowa w ust. 1, wspomagają rodziców, mających problemy w wypełnianiu obowiązków rodzicielskich, w taki sposób, aby zapobiec doprowadzeniu do sytuacji, w której dziecko, ze względu na jego dobro, zostałoby umieszczone w pieczy zastępczej.

---

² Z wyłączeniem możliwości umożliwienia podmiotom prowadzącym opiekę instytucjonalną realizacji opieki wytchnieniowej.

Podrozdział III.1 Asystent rodziny

1. Zadania asystenta rodziny określone zostały w art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i należą do nich w szczególności:
  - 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, o którym mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
  - 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
  - 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
  - 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
  - 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
  - 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
  - 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
  - 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
  - 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
  - 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
  - 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
  - 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
  - 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
  - 14) realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1923, z późn. zm.);
  - 15) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;

- 16) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny podmiotowi, o którym mowa w art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
  - 17) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
  - 18) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
  - 19) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
  - 20) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą diagnostyczno-pomocową, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z późn. zm.), lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uznano za niezbędną.
2. Efektem prawidłowo prowadzonej pracy asystenta z rodziną powinno być pozostanie dziecka w rodzinie lub jego powrót do rodziców, jeżeli już zostało umieszczone poza rodziną.
  3. Pomoc świadczona przez asystenta rodziny jest zawsze prowadzona za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, z uwzględnieniem własnych możliwości tej rodziny oraz wsparcia zewnętrznego. Jedynym wyjątkiem od tej zasady jest sytuacja, gdy – na mocy postanowienia sądu rodzinnego – rodzinie przydzielony zostaje asystent rodziny jako bezwzględnie konieczna metoda wsparcia jej funkcjonowania.
  4. Podmiot realizujący usługi asystenckie monitoruje ich świadczenia i zapewnia ich wysoką jakość, rozumianą przynajmniej jako zgodność z minimalnymi wymaganiami określonymi dla tych usług w przypadku wsparcia świadczonego dla osób z niepełnosprawnościami.
  5. Wsparcie w ramach projektu nie może spowodować³:
    - 1) zmniejszenia dotychczasowego finansowania usług asystenckich przez Beneficjenta;
    - 2) zastąpienia środkami projektu dotychczasowego finansowania usług asystenckich ze środków innych niż europejskie.

Podrozdział III.2 Rodzina wspierająca

1. W celu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej.

---

³ Postanowienia ust. 5 nie dotyczą kontynuacji wsparcia realizowanego ze środków EFS+.

2. Pełnienie funkcji rodziny wspierającej powierzane jest na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Rodzina wspierająca, przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności w:
  - 1) opiece i wychowaniu dziecka;
  - 2) prowadzeniu gospodarstwa domowego;
  - 3) kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.
3. Rodzina wspierająca pomaga rodzicom, którzy mają trudności w sprawowaniu opieki nad dzieckiem oraz jego wychowywaniu. Jej podstawowym zadaniem jest nauka rodzicielstwa, czyli kształtowanie i rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców.
4. Wsparcie, w zależności od potrzeb rodziny, może obejmować inne niż określone w ust. 3, aspekty życia utrudniające jej normalne funkcjonowanie. Rodzina wspierająca pokazuje m.in.: jak radzić sobie z problemami dnia codziennego, z prawidłowym prowadzeniem gospodarstwa domowego, racjonalnym zarządzaniem budżetem czy oszczędnym korzystaniem z mediów. Pomoc dotyczy także spraw związanych np. z nauką racjonalnego przygotowania posiłków oraz wprowadzania nawyków właściwego odżywiania, utrzymywania czystości w domu, jak i higieny osobistej. Rodzina wspierająca zwraca uwagę na problemy zdrowotne i edukacyjne dzieci. Pokazuje jak budować prawidłowe więzi pomiędzy członkami rodziny, jak komunikować się bez krzyku i przemocy. Modyfikuje rytm życia rodziny oraz wskazuje sposoby organizowania i spędzania czasu z dziećmi.
5. Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka, które:
  - 1) nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo;
  - 2) nie figurują w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.

Podrozdział III.3 Interwencja kryzysowa

1. Beneficjent realizuje usługi interwencji kryzysowej, o których mowa w art. 47 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej z zastrzeżeniem, że w projekcie nie może być udzielane schronienie w placówkach świadczących opiekę instytucjonalną⁴.

---

⁴ Przez **opiekę instytucjonalną** należy rozumieć usługi świadczone:

- 1) w placówce opiekuńczo-pobytowej, czyli placówce wieloosobowego, całodobowego pobytu i opieki, w której liczba mieszkańców jest większa niż 8 osób, lub w której spełniona jest co najmniej jedna z poniższych przesłanek:
  - a) usługi nie są świadczone w sposób zindywidualizowany (dostosowany do potrzeb i możliwości danej osoby),
  - b) wymagania organizacyjne mają pierwszeństwo przed indywidualnymi potrzebami mieszkańców,

2. Beneficjent realizuje usługi przeciwdziałania przemocy, w tym przemocy domowej na mocy ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej z zastrzeżeniem, że w projekcie nie może być udzielane schronienie w placówkach świadczących opiekę instytucjonalną⁵.
3. Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu.
4. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej.
5. Interwencją kryzysową obejmuje się osoby i rodziny bez względu na posiadany dochód. W ramach interwencji kryzysowej udziela się natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych - schronienia do 3 miesięcy⁶.
6. W ramach interwencji kryzysowej możliwa jest realizacja wsparcia dla tworzenia i/lub działalności punktów i ośrodków interwencji kryzysowej, oferujących wsparcie osobom i rodzinom dotkniętym problemami i sytuacjami kryzysowymi.
7. Wsparcie działalności istniejących punktów i ośrodków interwencji kryzysowej może odbywać się wyłącznie pod warunkiem rozszerzenia oferty usług świadczonych przez dany punkt/ośrodek i/lub zwiększenia liczby osób obejmowanych wsparciem w ramach danego punktu lub ośrodka.

---

c) mieszkańcy nie mają wystarczającej kontroli nad swoim życiem i nad decyzjami, które ich dotyczą w zakresie funkcjonowania w ramach placówki,

d) mieszkańcy są odizolowani od ogółu społeczności lub zmuszeni do mieszkania razem;

2) w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno-terapeutycznego, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej lub w innej placówce wieloosobowego, całodobowego pobytu lub opieki;

3) w placówce interwencyjnego zakwaterowania (m.in. noclegownie, schroniska dla osób bezdomnych, ogrzewalnie).

Opieka instytucjonalna realizowana jest w szczególności w takich instytucjach jak:

1) dom pomocy społecznej, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (w przypadku opieki długoterminowej, powyżej 60 dni w roku);

2) zakład opiekuńczo-leczniczy i zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2561, z późn. zm.).

Pojęcie opieki instytucjonalnej długoterminowej należy rozumieć jako opiekę świadczoną powyżej 60 dni w roku kalendarzowym.

⁵ j.w.

⁶ Każdorazowo należy dokonać weryfikacji, czy miejsca te nie spełniają cech opieki instytucjonalnej wskazanych w Wytocznych dotyczących realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021-2027, w tym czy liczba miejsc całodobowego pobytu jest nie większa niż 8.

Rozdział IV

Typ projektu nr 2 – Wspieranie tworzenia nowych miejsc opieki i wychowania w nowo tworzonych placówkach wsparcia dziennego lub wsparcie działalności istniejących placówek wsparcia dziennego

1. Beneficjent zapewnia, że usługi wsparcia rodziny w postaci pomocy w opiece i wychowaniu dzieci w formie placówek wsparcia dziennego, w tym świetlic środowiskowych polegają na tworzeniu nowych miejsc opieki i wychowania w ramach nowo tworzonych placówek wsparcia dziennego lub na wsparciu istniejących placówek.
2. Wsparcie istniejących placówek wsparcia dziennego jest możliwe wyłącznie pod warunkiem:
  - 1) zwiększenia liczby miejsc w tych placówkach lub
  - 2) rozszerzenia oferty wsparcia.
3. Placówka wsparcia dziennego może być prowadzona w jednej lub kilku formach łącznie:
  - 1) opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, gdzie zapewniona jest dziecku opieka i wychowanie, pomoc w nauce, organizacja czasu wolnego, zabawa i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań;
  - 2) specjalistycznej, w której w szczególności organizowane są zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne, realizowany jest indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapia pedagogiczna, psychologiczna i socjoterapia;
  - 3) pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę, podczas której odbywają się działania animacyjne i socjoterapeutyczne.
4. Działanie placówki wsparcia dziennego w tym świetlicy środowiskowej powinno wynikać ze zdiagnozowanych dla danej grupy docelowej potrzeb i opierać się m.in. o następujące zasady:
  - 1) indywidualizacja wsparcia (np. przez realizację indywidualnych planów wsparcia przygotowanych dla każdego dziecka), w tym dostosowanie wsparcia do indywidualnych potrzeb dzieci (m.in.: pomoc w nauce, organizowanie dzieciom czasu wolnego, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień dzieci, rozwijanie kultury osobistej, poprawa sprawności fizycznej, rozwój umiejętności interpersonalnych);
  - 2) współpraca multiprofesjonalna polegająca na współpracy profesjonalistów różnych dziedzin i instytucji (np. logopeda, psycholog, terapeuta, pedagog, asystent rodziny, pracownik socjalny, kurator sądowy, szkoła, placówki

medyczne, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, policjant dzielnicowy, doradca zawodowy).

Praca z rodzinami (opiekunami) dzieci, w tym zbudowanie zaufania do placówki i jej kadry (np. przez przekazanie zasad pracy placówki, terminów zajęć, przedłożenie do wypełnienia formularza uczestnictwa itp.), pozyskanie informacji ważnych do diagnozy sytuacji dziecka, doskonalenie kompetencji wychowawczych rodziców/opiekunów oraz wspieranie rodzin w sprawach o kluczowym znaczeniu (np. organizowanie spotkań, konsultacji ze specjalistami, rozmowy z pracownikami placówki, angażowanie rodziców do wspólnego działania na rzecz placówki).

Rozdział V

Typ projektu nr 6 – Podniesienie kwalifikacji i kompetencji osób działających na rzecz wspierania rodziny, w tym asystentów rodziny na potrzeby świadczenia usługi w społeczności lokalnej (m.in.: działania podnoszące kwalifikacje i kompetencje w zakresie zapobiegania wszelkiego rodzaju dyskryminacji) - realizowane wyłącznie jako element kompleksowego projektu

1. Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji planowane w ramach projektu musi być ściśle powiązane z działaniami zakładanymi w typie projektu nr 1 i/lub 2, tzn. typ projektu nr 6 nie może być realizowany samodzielnie.

Zaplanowanie w ramach projektu działań dotyczących podnoszenia kwalifikacji i kompetencji osób związanych ze świadczeniem usług społecznych musi zostać uzasadnione w treści wniosku o dofinansowanie projektu.

2. Podstawowe informacje dotyczące uzyskiwania kwalifikacji w ramach projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus określa załącznik nr 2 do [Wytycznych dotyczących monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów na lata 2021-2027.](#)